

Muflon

(*Ovis musimon*)

I. Występowanie i siedlisko

Z powodu swej łatwej adaptacji do środowiska oraz atrakcyjności łowieckiej, wiele kół decyduje się na introdukcję tego gatunku na swoim terenie. Muflon jest zwierzęciem wyżynno-górskim. Jego występowanie ma z tym ścisły związek gdyż występuje on głównie na wyżynach i pogórzu Azji. W Europie za jego naturalne tereny uważa się wyspy morza śródziemnego tj. Korsykę oraz Sycylię. W pozostałej części Europy, w tym również do Polski, zwierzę to zostało sprowadzone. Na terenie naszego kraju występuje w okolicach Kłodzka oraz w górach Sowich. Za idealny biotop muflon obiera tereny góryste z domieszką pól. W zimie udaje się w niższe partie gór oraz w doliny, w poszukiwaniu żeru. Okres lata spędza zazwyczaj w górach.

II. Charakterystyka ogólna

Muflon jest zwierzęciem zaliczanym wraz z dzikiem do zwierzyny czarnej. Jego sylwetka jest masywna, poczynając od dużego łba osadzonego na grubej szyi, kończąc na biegach, które są krótkie i grube, zapewniające muflonowi bezpieczne przemieszczanie w terenie górzystym. Podsumowując, można stwierdzić, że muflon w swej sylwetce przypomina domową owcę, która posiada siłę dziczego rodzaju. Ubarwienie muflonów ma odcienie brązu oraz popielu, zmienia się ono w zależności od pory roku. Samiec jest bardziej wyraziście ubarwiony oraz posiada białe plamy na

bokach, nazywane siodłem. Cechą charakterystyczną samców jest występowanie u nich ślimów, które są rogami rosnącymi przez całe życie. Jest to bardzo istotny element odróżniający rogi od poroża, które to jest cyklicznie zrzucane. Ślimy powiększają się poprzez przyrost u nasady i tworzą swoiste karby, dzięki którym można ocenić wiek muflona. Masa samca jest większa niż samicy i oscyluje w granicach 40 kg. Samica jest o około 10 kg lżejsza. U samicy ślimy nie występują, zdarza się jednak, że duża ilość hormonów powoduje u niej wytworzenie małych rożków.

II. Odżywianie

Muflon jest zwierzęciem roślinożernym o niewyszukanym guście. Żywi się szeroką gamą roślin (trawami, pędami, korzonkami, liśćmi, a czasem nawet korą). Często w okresie jesiennym pobiera grzyby, owoce runa jak borówki czy jagody, a w zimie zeschnięte trawy oraz wrzos. Przysmakiem muflona podobnie jak dzika są bukiw oraz żołędzie. Swoją żer prowadzi w podobnym cyklu dobowym, co zwierzyna płowa, czyli o świcie oraz w okolicach zmierzchu.

III. Rozmnażanie i rozwój

Okres grzania się owcy jest bardzo krótki (maksymalnie dwie doby), w związku z czym, gdy musi się odbywać w szybkim tempie aby dominujący samiec mógł zdążyć pokonać samice. Okres godowy, w którym samice podatne są na względy samców, zazwyczaj przypada w czasie późnej jesieni oraz wczesnej zimy. Samce walczą ze sobą poprzez zderzanie się ślimami oraz przepychanie rywa. Przegrany opuszcza kierdel, wygrany może wtedy przystąpić do krycia ruśnej owcy. W czasie walk dochodzi czasem do kontuzji tryków, jako że silne uderzenia łbami mogą powodować urazy kręgosłupa. Zwycięski samiec kryje owcę kilkakrotnie, przy czym akt trwa zaledwie kilka sekund. Na dwa miesiące przed porodem matka opuszcza zeszłoroczne jagnię, które się usamodzielnia. Dojrzałość płciową osiąga muflon w wieku 1,5 roku. Ciąża trwa 22 tygodnie. Po około dwudziestu tygodniach w osamotnieniu owca wydaje na świat potomstwo w liczbie jednego lub dwóch, rzadziej trzech. Młode dość szybko usamodzielniają się, przy czym młode samce opuszczają matkę wcześniej niż owce. W swoim drugim roku życia zarówno samce jak i samice osiągną dojrzałość płciową.

IV. Zachowanie

Muflony żyją w kierdlach odpowiadającym dziczemu watachom. Podobnie również stare osobniki męskie żyją w osamotnieniu i przyłączają się do grup tylko w okresie zimowym. Kierdle składają się zazwyczaj z kilku do kilkunastu osobników, przy czym w zimie grupy są liczniejsze. W kierdlach składających się z osobników obu płci, prym i przewodnictwo wiedzie prowadząca owca. W kierdlach męskich przewodzi najmocniejszy i najbardziej doświadczony tryk. Muflony wykształciły bardzo dobrze narząd wzroku i słuchu, przez co nie są zwierzyną łatwą do

upolowania. Tryb życia muflonów podobny jest do zwierzyny płowej, przez co aktywność dobową swoje maksimum osiąga w godzinach porannych oraz wieczornych. Charakterystycznym sposobem pobierania pokarmu jest wypas tyraliera, osobniki ustawiają się w linii i wypasają poruszając się ławą.

VI. Ekologia gatunku

Muflony są zwierzyną bardzo wdzięczną z punktu widzenia gospodarki łowieckiej, ponieważ przy swojej atrakcyjności jako obiektu polowań, nie powodują praktycznie żadnych szkód w uprawach rolnych oraz leśnych. Są też zwierzętami przywiązanymi do swojego terytorium, które niechętnie opuszczają, a w przypadku wypraw za pożywieniem, powracają zawsze na swoje tereny.

VII. Słowniczek

Baran – samiec muflona.

Biegi – nogi muflona.

Chrapy – o nozdrzach muflona.

Kierdel – grupa muflonów.

Lustro – biała sierść na zadzie muflona

Owca - samica muflona.

Przodownica – owca przewodząca kierdłowi.

Szpile – na tyle biegów wyrostki zostawiające charakterystyczny znak na tropie

Rogi – a nie poroże, ponieważ muflon nie zrzuca rogów, rosną one przez całe życie

Rogować – walczyć.

Siodło – przypominające siodło białe plamy na grzbiecie muflona.

Suknia – sierść.

Ślimy – nazwa rogów muflona.

Tryk – dorosły samiec.

Tyraliera – sposób ustawienia się muflonów podczas żerowania.